

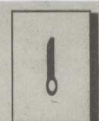

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 มี.ค. 2554	17	5949	5

รอยรื่อง เมืองล้านนา ปีที่ ๙

วัดตันแคว้น...วัดเก่า ร้อยปีล้านนา

เมืองเชียงใหม่หรือธนบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ได้ชื่อเป็นเมืองศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะในเมืองเชียงใหม่ได้ชื่อว่าเป็นดินแดนแห่งพระพุทธศาสนาที่สำคัญยิ่งของล้านนา ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเจริญรุ่งเรือง ถึงขีดสุด ดังปรากฏหลักฐานสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ว่า เคยมีการสังคายนาพระไตรปิฎกขึ้นเป็นครั้งที่ 8 ของโลกและเป็นครั้งแรกในดินแดนสยาม

ความรุ่งเรืองแห่งพุทธศาสนาดังกล่าวยังดำเนินสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าเราจะไปทางไหนก็มักจะพบเห็นวัดอยู่เกือบทั่วทุกพื้นที่ของเมืองจนมีคำกล่าวถึงวัดต่าง ๆ ที่อยู่ในเมืองเชียงใหม่ว่า “วัดในเมืองเชียงใหม่มีมากมายให้พบเห็นชนิดวัดชนวัด” ไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือตามหมู่บ้านชนบทเราก็สามารถพบเห็นวัดได้ทั้งนั้น

ที่อำเภอหางดง มีวัดเก่าแก่ที่สำคัญวัดหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันอาจเรียกได้ว่ามีความสวยงามและสมบูรณ์ทางสถาปัตยกรรมล้านนามากที่สุดวัด

ตันแคว้นได้ถูกเปลี่ยนชื่อมาเป็น “วัดอินทราวาส” ซึ่งมาจากชื่อของเจ้าอาวาสที่สร้างวัดนี้ คือ อินทร์ผสมกับอาวาส

ความสำคัญของวัดตันแคว้นในสมัยก่อนเป็นสถานที่พักกระบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุจากวัดพระธาตุดอยมทองเข้ามายังเมืองเชียงใหม่ ซึ่งถือเป็นประเพณีเก่าแก่ของเจ้าหลวงเชียงใหม่ วัดตันแคว้นแห่งนี้อยู่ในเส้นทางสายเดิมที่กระบวนแห่จะต้องหยุดพัก เพราะในอดีตการเดินทางเข้ามายังเมืองเชียงใหม่ นั้น

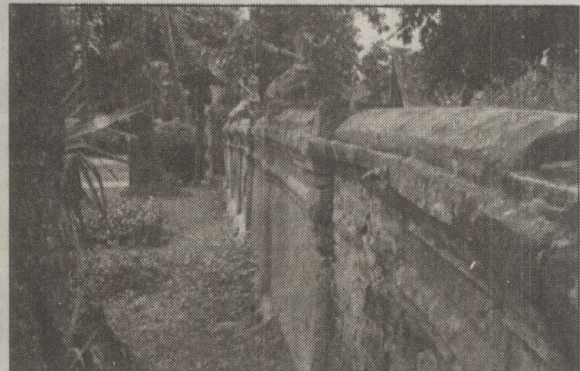
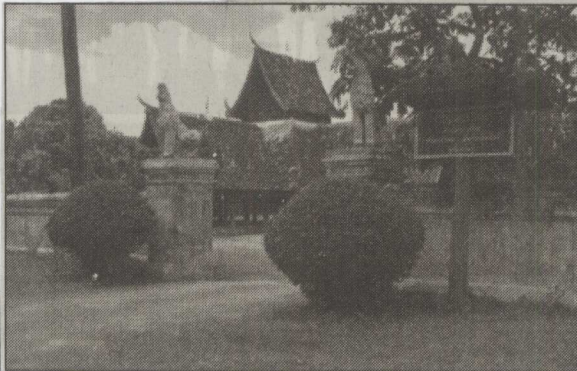

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 มี.ค. 2550	17	5949	5

ค่อนข้างลำบากถนนหนทางยังไม่เจริญเท่าปัจจุบัน ขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุจะต้องหยุดพัก ประดิษฐานที่ศาลาจตุรมุขเป็นเวลา 3 วัน 3 คืน เพื่อให้ศรัทธาประชาชนได้สักการะบูชาสร้งน้ำสมโภช ก่อนที่จะเดินทางต่อไปยังเมืองเชียงใหม่ แม้ว่า

วัดตันแคว้นนี้สร้างขึ้นเมื่อ จ.ศ.1220 หรือประมาณปี พ.ศ.2401 ซึ่งได้มีการบันทึกไว้ที่ได้เพดานด้านเหนือ ด้วยตัวอักษรไทยวนหรือตัวเมืองล้านนา นายช่างผู้สร้างวิหารมีความชำนาญสามารถสลักลวดลาย ดอกไม้ ลายรูปสัตว์ไว้ที่หน้าจั่วและซอกฟ้า

"ตันแคว้น" เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งตามภาษาพื้นเมืองล้านนา ซึ่งแต่เดิมนั้นมีปลูกอยู่ในบริเวณวัดเป็นจำนวนมาก ดังนั้นชาวบ้านจึงพากันเรียกชื่อวัดว่า "วัดตันแคว้น" แต่ปัจจุบันตันแคว้นที่ปลูกอยู่ในบริเวณวัดแทบจะไม่มีให้เห็นแล้ว เหลืออยู่เพียงต้นเดียวเท่านั้น ต่อมาวัดตันแคว้นได้ถูกเปลี่ยนชื่อมาเป็น "วัดอินทราวาส" ซึ่งมาจาก ชื่อของเจ้าอาวาสที่สร้างวัดนี้คืออินทร์สมกับอาวาส

ปัจจุบันขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุจะไม่ได้หยุดพักที่วัดนี้แล้วก็ตาม แต่ภายในวัดยังหลงเหลือสิ่งปลูกสร้างที่เคยใช้เป็นที่ประดิษฐานของพระบรมสารีริกธาตุอยู่ ทั้งศาลาจตุรมุข, รินรอนน้ำสรง หรือแม้แต่กลองปู้จำ

ความสวยงามและเก่าแก่กว่าร้อยปีของสถาปัตยกรรมในวัดตันแคว้นเรียกได้ว่างดงามไม่แพ้ที่ใด การอนุรักษ์และบูรณะสถาปัตยกรรมได้รับการซ่อมแซมอยู่เสมอ โดยเฉพาะตัววิหารของวัดตันแคว้นยังคงปรากฏลวดลายทางสถาปัตยกรรม ที่ชัดเจนมากที่สุดแห่งหนึ่ง วิหาร

พระประธานเป็นลายรูปปั้นดอกกุฎี ฝาผนังด้านหลังพระประธานในวิหารมีรูปคล้ายซุ้มและมีพระพิมพ์โลหะซึ่งหล่อเป็นองค์ติดฝาผนัง

มณฑปแบบจตุรมุข เป็นศิลปกรรมแบบล้านนา ใช้เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุ ชั่วคราวสร้างด้วยไม้ มุงกระเบื้องขอดินเผาแบบสมัยล้านนาโบราณ บนหลังคามีสื่อฟ้าและหงส์ประดับอยู่เหนือราวหลังคา ที่มุมของ สันหลังคามีการปั้นรูปยักษ์ไว้ที่เหลี่ยมเสา ปัจจุบันมีร่องรอยปรากฏที่ชัดเจนมาก ในวัดยังมีเครื่องประกอบพิธีในการสรงน้ำพระบรมธาตุ รวมทั้งมี

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 มิ.ย. 2550	17	5949	5

หนึ่งของเชียงใหม่ก็ได้

ความเจียบสงบและสง่างามของวัดต้น
แก้วน ทำให้เรานึกย้อนถึงอดีตของวัดในชนบทที่
ครั้งหนึ่งเคยเป็นสถานที่สำคัญในการเป็นจุดพัก
ขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุจากวัดพระธาตุ
จอมทอง อำเภอจอมทอง เพื่อไปยังเมืองเชียงใหม่
แม้ว่าปัจจุบันการเดินทางจากวัดพระธาตุจอมทอง
จะสะดวกรวดเร็วขึ้น ทำให้ขบวนแห่ไม่ต้องหยุด
พักค้างแรมที่นี้เหมือนแต่ก่อนแล้ว แต่ศาสนสถาน

ต่างๆ ที่เคยใช้ในพิธีดังกล่าวยังคงหลงเหลือปรากฏให้เห็นอยู่ ทำให้เรามอง
ย้อนไปถึงอดีตของวัดนี้ที่เคยมีความสำคัญต่อพิธีดังกล่าว

วัดต้นแก้วนแทบจะเป็นวัดเดียวในล้านนากี่ว่าได้ที่มีการอนุรักษ์
สถาปัตยกรรมสมัยเก่าเอาไว้อย่างเหนียวแน่น ต้นตาลนับสิบต้นยืนเรียงราย
อยู่นอกกำแพงวัด ทำให้ดูเคร่งครึมสมกับเป็นวัดเก่าแก่ที่สำคัญวัดหนึ่งของ
เชียงใหม่ วัดต้นแก้วนหรือวัดอินทราวาส สร้างขึ้นในสมัยของพระเจ้ากาวิโรศ
สุริยวงศ์เป็นเจ้าผู้ครองเมืองเชียงใหม่เมื่อประมาณ จ.ศ.1218-1231 หรือ
พ.ศ.2399-2412 คำว่า "ต้นแก้วน" เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งตามภาษา
พื้นเมืองล้านนา ซึ่งแต่เดิมนั้นมีปลูกอยู่ในบริเวณวัดเป็นจำนวนมาก ดังนั้น
ชาวบ้านจึงพากันเรียกชื่อวัดว่า "วัดต้นแก้วน" แต่ปัจจุบันต้นแก้วนที่ปลูกอยู่
ในบริเวณวัดแทบจะไม่มีให้เห็นแล้ว เหลืออยู่เพียงต้นเดียวเท่านั้น ต่อมาวัด

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 29 ต.ค. 2550	ปีที่ 17	ฉบับที่ 5949	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

อาสน์สำหรับตั้งโกศพระบรมธาตุ รินรอน้ำหรือ
 สุนคลินธุธารา คือน้ำอบน้ำหอมที่ประชาชนนำมา
 สรงน้ำพระบรมธาตุ รวมทั้งเสด็จสำหรับหาม
 บึงไฟหรือบ่อไฟจุฑามาศ ที่สมัยก่อนเรียกกันว่า
 "เขนย"และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือกลองโยนหรือ
 กลองปู้จา ใช้สำหรับตีในวันพระซึ่งจะตีขึ้นไปทั่ว
 ทั้งตำบลหนองควายเลยทีเดียว

ในปี พ.ศ.2531 สมาคมสถาปนิกสยามใน
พระบรมราชูปถัมภ์ ได้ยกย่องให้กลุ่มสถาปัตยกรรม
ในวัดต้นแก้วแห่งนี้เป็น "อาคารอนุรักษ์ยอดเยี่ยม"
นับแต่นั้นเป็นต้นมา ชื่อเสียงของวัดต้นแก้วกลาย
เป็นที่รู้จักว่าเป็นวัดที่มีรูปแบบทางศิลปกรรมที่
งดงามลงตัวอย่างยิ่ง

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th